

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Academiejaar 2006-2007

HET FISCAAL STATUUT VAN DE BELGISCHE ARTIEST

SEMINARIE FISCAAL RECHT
(o.l.v. Prof. Vanistendael en Mevr. Bellens)

Voorwoord	p.4
Inleiding	p.5
<u>Hoofdstuk 1: Definities</u>	p.6
A. <u>De kunstenaar</u>	p.6
B. <u>De artistieke activiteit</u>	p.6
C. <u>De artistieke inkomsten</u>	p.6
<u>Hoofdstuk 2: Onregelmatig karakter van de inkomsten en de annualiteit en progressiviteit</u>	p.7
A. <u>Algemeen</u>	p.7
B. <u>Probleemstelling</u>	p.9
1. Omschrijving van het probleem aan de hand van een rekenvoorbeeld	p.9
2. Wat is nu precies het probleem, technisch gezien?	p.11
2.1. <i>Het eenjarigheidsbeginsel</i>	p.11
2.2. <i>Het principe van de progressiviteit</i>	p.11
2.3. <i>De zelfstandige artiest en de voorafbetalingen</i>	p.12
C. <u>Mogelijke oplossingen</u>	p.13
1. Temperingen van de annualiteit	p.13
2. Temperingen van de progressiviteit	p.14
3. Andere	p.15

	<u>Vergoedingsregeling</u>	p.16
	<u>Vergoedingsregeling?</u>	p.16
B.	<u>Probleemstelling: belastbaar of niet?</u>	p.18
C.	<u>Mogelijke oplossingen</u>	p.18
 <u>Hoofdstuk 4: De auteursrechten</u>		p.19
A.	<u>Algemeen</u>	p.19
1.	De auteursrechten en de vermogensrechten	p.19
2.	De auteursverenigingen	p.20
B.	<u>Probleemstelling: kwalificatie van de auteursrechten</u>	p.21
1.	Auteursrechten als beroepsinkomsten	p.21
2.	Auteursrechten als diverse inkomsten	p.22
3.	Auteursrechten als roerende inkomsten	p.22
4.	Eigenlijk probleem	p.23
C.	<u>Mogelijke oplossingen</u>	p.23
 <u>Hoofdstuk 5: De beroepskosten</u>		p.25
A.	<u>Algemeen</u>	p.25
B.	<u>Voorbeelden</u>	p.25
C.	<u>Probleemstelling: welke kosten zijn beroepskosten en welke niet?</u>	p.26
D.	<u>Mogelijke oplossingen</u>	p.26
 Conclusie		p.27
 BIBLIOGRAFIE		p.28

voor mij was het schrijven van dit seminarie een zeer interessant leerstuk, aangezien mijn ambities in de lijn van het verder besproken onderwerp liggen. Niet mijn doorgedreven interesse en leergierigheid op vlak van muziek en fiscaliteit en de informatie die ik vond op de webpagina van het Kunstenloket zijn de aanzet geweest tot de keuze van dit onderwerp, maar eerder de verzuchtingen uit mijn kennissenkring hebben mij ertoe gedreven om over het fiscaal statuut van de Belgische artiesten iets te schrijven. Hierbij wil ik dan ook mijn vriend Jan Detremerie bedanken, voor zijn steun en voor het feit dat hij mij met talrijke mensen uit het wereldje heeft doen kennismaken; Michael Schack, die mij de BTW-regeling van de Belgische artiesten beter heeft doen begrijpen; al de andere artiesten, die hun hart bij mij hebben kunnen luchten, wat betreft hun fiscale situatie.

Tot slot hoop ik dat deze bijdrage echte oplossingen kan bieden en daarom ook vele artiesten als muziek in de oren zal klinken. En met een knipoog voeg ik hieraan toe: if you ever need a jurist...

In België kampen kunstenaars nog steeds met problemen omtrent hun statuut, meer bepaald wat betreft de sociale zekerheid en de fiscaliteit. Op maat gemaakte reglementeringen, aangepast aan de kenmerken van de artistieke activiteit, kennen we in ons land jammer genoeg niet. Met het zogenaamde artiestenstatuut is reeds een stap in de goede richting gezet, maar toch blijven er nog fundamentele moeilijkheden de kop opsteken. In dit seminarie tracht ik mij dan ook te concentreren op het vinden van concrete oplossingen voor deze problemen. Het werk bevat evenwel enkel een toespitsing op het fiscaal statuut van de Belgische artiest. Het sociaal statuut komt niet aan bod.

Hierbij wordt nader ingegaan op het onregelmatig karakter van de inkomsten van de Belgische artiesten. Dit heeft namelijk tot gevolg dat zij als het ware te veel belastingen gaan betalen.

Daarnaast komt ook de kleine vergoedingsregeling aan bod. Het is nog steeds de vraag of deze vergoedingen belastbaar zijn of niet.

Aan de auteursrechten wordt in een derde punt aandacht besteed. Ten eerste bestempelen de administratie en de rechtspraak de auteursrechten al op een verschillende wijze. En daarbij komt dan nog dat de kunstenaars en bepaalde rechtsleer die inkomsten op nog een andere manier zouden willen kwalificeren. Ik tracht in dit hoofdstuk te onderzoeken welke kwalificatie het voordeligst is voor de kunstenaar.

Tot slot wordt nog iets gezegd over de beroepskosten. De belastingsadministratie doet soms moeilijk om bepaalde kosten als beroepskosten te aanvaarden. Dit kan grote gevolgen hebben voor de Belgische artiesten.

De B.T.W.-regeling en het Sociaal Bureau voor Kunstenaars worden hier echter niet besproken.

Mijn seminarie zal dus voornamelijk een pleitstuk zijn ten behoeve van de Belgische kunstenaars. Ik zal trachten de oplossingen in hun voordeel te doen uitdraaien. Leest u dan ook met deze gedachte in het achterhoofd.

A. De kunstenaar

Met kunstenaar bedoel ik in dit seminarie elke natuurlijke persoon die een betaalde artistieke activiteit uitoefent in het kader van een arbeidsovereenkomst of een aannemingsovereenkomst. Daarnaast omvat het begrip ook de natuurlijke personen die op eigen initiatief een betaalde artistieke activiteit uitoefenen teneinde het resultaat ervan te verkopen of te verhuren. En ten derde gaat het ook om elke natuurlijk persoon die auteursrechten of naburige rechten geniet.

B. De artistieke activiteit

In het werk van Yasmine Kherbache vinden we volgende definitie terug voor de artistieke activiteit. De artistieke activiteit is volgens haar "elke activiteit die een artistieke schepping of vertolking tot doel heeft".

Het begrip "artistieke schepping" heeft daarbij betrekking op de totstandbrenging van kunstwerken door een natuurlijke persoon (scheppend kunstenaar), met name in de audiovisuele, plastische, fotografische, muzikale, literaire of choreografische sector.

Het begrip "artistieke vertolking" heeft dan weer betrekking op de vertolking of de artistieke uitvoering door een natuurlijke persoon (uitvoerend kunstenaar), ongeacht de wijze waarop zulks geschiedt, van een geheel of een gedeelte van een kunstwerk, dan wel van een circus-, variété- of poppentheaternummer.

C. De artistieke inkomsten

Artistieke inkomsten omvatten "elk bedrag of meetbaar geldelijk voordeel dat een artistieke activiteit moet vergoeden (gage, honorarium, salaris, geldelijk voordeel of opbrengst van de verkoop van een werk) met uitzondering van terugbetaling van bewezen uitgaven en kosten die niet

¹ Y. KHERBACHE, *Het kunstenaarsstatuut: een lang en complex verhaal*, N.I.C.C., 11 november 2000, p. 16-17; A. RAYET, *Sociale en fiscale gevolgen van de storting van de auteursrechten door de jam aan zijn leden*, www.afschrift.com;

...aar zijn. De premies voor overdracht of
...e rechten (met name auteursrechten,
...rechten, nabuigere rechten enz.) die het resultaat zijn van de
exploitatie van de schepping of vertolking van een kunstwerk, worden
geassimileerd aan de artistieke inkomsten+.

Hoofdstuk 2: Onregelmatig karakter van de inkomsten en de annualiteit en progressiviteit

A. Algemeen

Kunstenaars die van kunst hun beroep maken, zijn meestal permanent met die activiteit bezig. Maar hoe permanent en standvastig hun activiteit misschien ook is, zo schommelend en onregelmatig zijn hun inkomsten. De artistieke activiteit bestaat in een voortdurend creëren. Dit gaat van het maken van albums, over repeteren en filmscenario's schrijven tot het mengen van kleuren voor de perfecte verf voor het beeldigste schilderij, enz. Hiervoor moeten natuurlijk investeringen gedaan worden, zowel geldelijk, als in tijd. Daarbij komt nog dat het uiteindelijke resultaat van deze investeringen op zich kan laten wachten, wat grote gevolgen met zich mee kan brengen op fiscaal vlak.

Bovendien is de situatie van de kunstenaar ook op andere terreinen zeer precair. Er zullen altijd periodes zijn waarin zijn producten of prestaties een grotere waardering krijgen. Dit heeft uiteraard zijn repercussies voor de werkdruk van de kunstenaar. De ene maand zal hij meer werk hebben dan de andere. En ook dit heeft fiscale gevolgen.

Ten derde moeten we ons de vraag stellen hoe de inkomsten uit de artistieke activiteiten moeten worden gekwalificeerd. Zijn dit beroepsinkomsten of zijn het diverse inkomsten?

Het antwoord op deze vraag is eigenlijk dubbel. De artiestenmassa is namelijk niet homogeen. Aan de ene kant vinden we de professionelen, de beroepskunstenaars, wiens inkomsten de administratie als beroepsinkomsten zal kwalificeren. Anderzijds hebben we de zogenaamde %amateurs+, die occasioneel een artistieke prestatie

zullen doorgaans als divers inkomen

Daarnaast kan ook een onderscheid worden gemaakt naargelang het gaat om inkomsten uit de activiteit zelf of om inkomsten uit de exploitatie van die activiteit door derden (auteursrechten en naburige rechten). Op dit stuk wordt verder ingegaan in hoofdstuk 4 dat handelt over de auteursrechten.³

Een derde onderverdeling betreft de kenschetsing van de kunstenaar naar zijn bezigheid. Wanneer deze bijvoorbeeld songs componeert, dan wordt hij beschouwd als scheppend kunstenaar. Wanneer hij daarentegen die liedjes voor een publiek gaat brengen, dan is hij uitvoerend artiest.⁴ Bovendien staan singer-songwriters vaker alleen op het podium dan bijvoorbeeld bigbands die met talrijke muzikanten op de bühne aanwezig zijn.

Omdat er talloze mogelijkheden bestaan qua contractsvormen, organisatievormen en structuren, is de toepasselijke wetgeving voor de artistieke activiteit heel complex en divers. Deze reglementeringen zijn vaak niet op elkaar afgestemd en brengen dus grote onzekerheid met zich mee. Daarenboven moet de kunstenaar door die complexiteit bij wijze van spreken bijna een administratief wonder zijn om deze rompslomp de baas te kunnen.

Dit alles zorgt voor moeilijkheden, vervelende situaties, het dreigen illegaal bezig te zijn, enz. Hieronder worden een aantal van die moeilijkheden beschreven, waarna ik zal pogen een mooie oplossing te formuleren...

² www.kunstenloket.be, uit het verslag "Studiedag fiscaliteit en inkomsten uit artistieke prestaties" van 15 december 2006;

³ zie pagina 18;

⁴ Voor een definitie, zie circulaire nr. 13 van 19 november 1997 van de belastingadministratie;

1. Omschrijving van het probleem aan de hand van een rekenvoorbeeld⁵

U behaalde in 2001 uw diploma jazz optie lichte muziek optie basgitaar aan het conservatorium van Brussel. Een lokaal groepje is sterk onder de indruk van uw kunnen op uw basgitaar en vraagt u om bij hen in de band te komen spelen. U gaat een paar keer luisteren op repetities en komt tot de conclusie dat de stijl van muziek en ook de andere muzikanten u aanstaan. Eindelijk kunt u uw grote droom gaan waarmaken.

Aangezien het om een rockband gaat en u jazz gestudeerd hebt, is het volgens de andere bandleden het beste als u een andere basgitaar zou kopen. Bang om in week één al uit de groep gesmeten te worden, volgt u hun advies en u koopt een nieuw instrument.

Natuurlijk moeten er ook songs geschreven worden, die de band goed moet repeteren. Voor de repetities rijdt u wekelijks een paar honderd kilometer, aangezien het repetitielokaal, dat met geld van de bandleden persoonlijk gefinancierd wordt, niet naast de deur ligt.

Belastbaar tijdperk 2002:

In heel die periode verdient u dus bijna niets. Uw netto beroepsinkomen⁶ wordt bepaald op een kleine 6.700 euro. Conclusie op het einde van het jaar: u zal in een lage belastingsschijf terechtkomen en zult ongeveer 1.675 euro belasting moeten betalen (met toepassing van artikel 130 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992⁷).

Belastbaar tijdperk 2003:

Het jaar daarna bent u nog steeds bezig met het opnemen van nummers. De plaat is bijna af en u tracht marketingwijs zoveel mogelijk mensen te bereiken. Maar weerom belandt u met het zelfde netto beroepsinkomen in de zelfde belastingsschijf. U betaalt ook dit jaar zo'n 1.675 euro belasting.

⁵ Het gaat om een fictief voorbeeld;

⁶ Het netto beroepsinkomen vertegenwoordigt het bedrag van het bruto beroepsinkomen min de beroepskosten.

⁷ Verder afgekort als W.I.B. 1992

Nog een jaar later is de band uiteindelijk een hype geworden. De plaat verkoopt goed en overal worden concerten gepland. U treedt op op Rock Werchter, op Pukkelpop en noem maar op. Bovendien zijn andere groepen ook geïnteresseerd in een andere bassist. U gaat op enkele voorstellen in en verdient dit jaar tonnen geld. Uw netto beroepsinkomen bedraagt ongeveer 40.000 euro. Conclusie voor dit jaar: u komt in de hoogste belastingsschaal terecht.

Berekening:

$$\begin{aligned}6.950,00 \times 25\% &= 1.737,50 \\2.940,00 \times 30\% &= 882,00 \\6.590,00 \times 40\% &= 2.636,00 \\13.730,00 \times 45\% &= 6.178,50 \\9.790,00 \times 50\% &= 4.895,00\end{aligned}$$

Dit brengt ons op een belasting van 16.329 euro voor de inkomsten van 2004. Het komt er dus op neer dat u in de periode 2002-2004 in het totaal een belasting van 19.679 euro (1.675 + 1.675 + 16.329) op tafel hebt moeten leggen.

Gemiddelde voor de periode 2002-2004:

Als we het inkomen van die drie jaren samentellen, komen we op 53.400 euro. Nemen we daar het gemiddeld van, dan is dat 17.800 euro per jaar. De berekening van de belasting met toepassing van artikel 130 van het Wetboek op de Inkomstenbelasting geeft ons als uitkomst een gemiddelde van 5.849,5 euro belasting per jaar.

Berekening:

$$\begin{aligned}6.950,00 \times 25\% &= 1.737,50 \\2.940,00 \times 30\% &= 882,00 \\6.590,00 \times 40\% &= 2.636,00 \\1.320,00 \times 45\% &= 594,00\end{aligned}$$

Totaal = 5.849,5 euro.

Als we dus drie jaar een gemiddeld netto beroepsinkomen van 17.800 euro zouden genereren, komen we voor die drie jaar samen op een belasting van 17.548,5 euro (3x 5.849,5). Dit brengt ons op een verschil van 2.130,5 euro over drie jaar, of een jaarlijks verschil van zo'n 710 euro.

2. Wat is nu precies het probleem, technisch gezien?

Het beroep van kunstenaar is vergeleken met de meeste beroepen vrij wisselvallig qua inkomsten. Het ene jaar verdient de kunstenaar al meer (soms veel meer) dan het andere jaar, in tegenstelling tot de gemiddelde belastingplichtige.⁸ Concreet kan worden gewezen op drie factoren die ongunstig werken voor de situatie van de Belgische kunstenaars. Deze komen hieronder aan bod.

2.1. Het eenjarigheidsbeginsel

Het eenjarigheidsbeginsel, ook het principe van de annualiteit genoemd, houdt in dat een inkomen op jaarbasis wordt belast. Dit heeft voor gevolg dat de kunstenaar gemiddeld meer belastingen zal betalen dan de belastingplichtige die gemiddeld elk jaar hetzelfde verdient (hiervoor verwijs ik naar het voorbeeld hierboven).⁹ Dit is evenwel niet enkel het geval voor de kunstenaars, maar voor elke beroepscategorie die een zeer schommelend inkomen heeft. Ik wil dan ook pleiten voor een soortgelijke reglementering op het stuk van de fiscaliteit.

2.2. Het principe van de progressiviteit

Het principe van de progressiviteit impliceert dat wie in een hogere belastingsschijf zit ook een hoger percentage aan belastingen zal moeten betalen. Art. 130 W.I.B. geeft de verschillende belastingstarieven weer. Bij elke hogere belastingsschijf stijgt dit tarief. Voor artiesten heeft dit (met het voorgaande in het achterhoofd) voor gevolg dat zij over verschillende jaren in zeer verschillende belastingsschijven terecht kunnen komen, al naargelang hun concrete situatie. Weerom met

⁸ Met de 'gemiddelde belastingplichtige' bedoel ik personen die elk jaar gemiddeld ongeveer hetzelfde inkomen genereren.

⁹ S. CAPIAU, H. GOLDMAN, P. JEANRAY, *Guide juridique et pratique du musicien*, Brussel, Conseil de la musique de la Communication française de Belgique, 1992, p. 187;

d, wil ik zeggen dat ze als het ware teveel

Als we deze beide principes combineren, komen we tot de volgende vaststelling: kunstenaars in België betalen gemiddeld meer belastingen dan iemand die jaarlijks ongeveer het zelfde inkomen verdient. Dus zou voor artiesten een oplossing moeten kunnen gevonden worden, die ervoor zorgt dat zij fictief een inkomen genereren dat jaarlijks quasi het zelfde bedraagt.

2.3. De zelfstandige artiest en de voorafbetalingen¹⁰

Bovendien moet men er als zelfstandig kunstenaar rekening mee houden dat er nog voorafbetalingen moeten gebeuren. Voorafbetalingen vormen een voorschot op de inkomstenbelastingen die de zelfstandige kunstenaar betaalt. Dit voorschot dient om de tijd te vergoeden die kruipt in de aangifte en de berekening van de belastingen van de zelfstandigen. In feite betalen zelfstandigen pas over een drietal jaar de effectieve belastingen op hun huidig inkomen. De voorafbetalingen die zij dus voor een bepaald jaar doen, worden dan in het aanslagbiljet verrekend met de in dat jaar te betalen belastingen. Dit kan dus in een latere periode een belastingbesparing teweegbrengen, namelijk wanneer te veel werd voorafbetaald. Doet de artiest echter geen voorafbetalingen, dan volgen er sancties in de vorm van belastingverhogingen (een vermeerdering van de personenbelasting, waarvan het tarief jaarlijks bij Koninklijk Besluit wordt vastgelegd).

Als conclusie zouden we kunnen stellen dat de artiest dus wordt verondersteld te weten wat zijn verdere inkomsten van dat bepaalde jaar zullen zijn.¹¹ Met andere woorden, hoeveel hij aan auteursrechten zal verdienen, hoeveel inkomsten hij zal halen uit zijn kunstwerken, hoeveel hij zal verdienen door te gaan optreden, enz. Eigenlijk moet de artiest op die manier zelf inschatten hoeveel succes hij heeft en zal hebben... En dat is geen gemakkelijke oefening. Hij kan wel een bepaald bedrag voorafbetalen, maar het is helemaal niet zeker of dat het correcte bedrag zal zijn. Werd te weinig voorafbetaald, dan volgt een belastingverhoging. Werd te veel voorafbetaald, dan krijgt de kunstenaar het te veel betaalde

¹⁰ J. MONDELAERS, *De artiest: een boekhoudkundige en fiscale analyse*, werkstuk departement handelswetenschappen en bedrijfskunde, K.H.K., 2005-2006, p. 48 ev; T. NUIS, *Het sociaal en fiscaal statuut van de artiest*, werkstuk departement handelswetenschappen en bedrijfskunde, K.H.K., 2004-2005, p. 39 ev en p. 55 ev;

¹¹ www.kunstenloket.be, uit het verslag 'Studiedag fiscaliteit en inkomsten uit artistieke prestaties' van 15 december 2006;

Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

s hij in dat jaar misschien een belangrijke voor hij eventueel nog meer inkomsten had

C. Mogelijke oplossingen

Zoals net werd aangehaald, bestaat de oplossing er mijns inziens in te komen tot een inkomen dat jaarlijks ongeveer hetzelfde is. Daar dit in werkelijkheid niet het geval kan zijn, zullen we dit door een fictie moeten oplossen. Die fictie moet betrekking hebben op de pijnpunten die hierboven werden besproken, met name de annualiteit en de progressiviteit.

1. *Temperingen van de annualiteit*

De eenjarigheid kent een aantal verzachtingen. Ten eerste is er het *carry-forward* principe. Concreet wil dit zeggen dat een vroeger geleden beroepsverlies verrekend mag worden met toekomstige beroepsinkomsten (artikel 206, §1 W.I.B. 1992).

Mijns inziens zou ook een *carry-back* mogelijk moeten zijn, zoals minister Letermé ook voor landbouwers wilde toepassen. Op die manier zou de kunstenaar dan de fiscale verliezen kunnen verrekenen met het belastbaar resultaat van een aantal vorige boekjaren. Aldus worden de belastingaanslagen herberekend en kan een stuk betaalde belasting worden terugbetaald door de staat.

Volgens mij (en dat is ook de mening van andere personen¹²) moet het ten derde mogelijk zijn om kunstenaars te belasten op een gemiddeld inkomen van de voorbije jaren, in plaats van op het werkelijk jaarinkomen. Deze basis wordt onder andere gehanteerd in Nederland, voor de kleine ondernemingen.

¹² Waaronder Dirk Deschrijver (zie www.kunstenloket.be, uit het verslag "Studiedag fiscaliteit en inkomsten uit artistieke prestaties" van 15 december 2006);

... (advocaat, accountant en belastingconsulent) verwijst naar het
lerse systeem, waar de beroepsinkomsten uit artistieke prestaties
namelijk geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld. Naar mijn mening is
dit nogal verregaand. Daarnaast stelt hij voor om een aparte categorie
van beroepsinkomsten in te lassen, met name de beroepsinkomsten uit
artistieke activiteiten, die hij proportioneel zou belasten. Mijns inziens is
ook dit nogal extreem en zou er beter aan gedaan worden een ruimere
categorie te ontwikkelen, met name een categorie die alle beroepen
omvat die inkomsten met een schommelend karakter voortbrengen. Men
zal ook rekening moeten houden met het standpunt van het Arbitragehof,
dat aan deze kwestie wellicht een serieuze brok zou hebben om te
verteren.

De progressieve tarieven moeten ook niet absoluut worden gezien, in die
zin dat voor bepaalde soorten van inkomsten, namelijk voor prijzen en
subsidies, een vast tarief van 16,5% wordt toegepast. Het is zelfs zo dat
de prijzen en subsidies die door private instellingen worden uitgereikt
volledig zijn vrijgesteld wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan.
Het gaat om volgende vereisten:

- uitzonderlijke verdiensten belonen of uitzonderlijke inspanningen
mogelijk maken op het stuk van het wetenschappelijk onderzoek,
de kunsten of de letteren;
- toegekend zijn in omstandigheden die aan de geleerden, aan de
schrijvers en aan de kunstenaars ruime mogelijkheden bieden tot
persoonlijk initiatief op het gebied van de voortzetting of de
uitvoering van hun studies, opzoekingen, werken of kunstuitingen;
- belangeloos worden toegekend, derwijze dat iedere staat van
afhankelijkheid van de verkrijger tegenover de schenker en elke
compensatie ten voordele van deze laatste uitgesloten is;
- noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks gefinancierd worden door
Belgische of buitenlandse nijverheids-, handels- of
landbouwondernemingen, die op één of andere wijze voordeel
kunnen halen uit de beloonde of gesubsidieerde werken,
opzoekingen, studies of kunstuitingen.¹⁴

¹³ www.kunstenloket.be, uit het verslag "Studiedag fiscaliteit en inkomsten uit artistieke prestaties" van 15 december 2006

¹⁴ Artikel 53 van het Koninklijk Besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, B.S. 13 september 1993

gelijk zijn die vrijstelling uit te breiden tot openbare instellingen worden uitgereikt. Dit maakt deel uit van het persstuk van Anne Rayet, die advocate is aan de balie van Brussel.

3. Andere¹⁵

Anderzijds zijn er kunstenaars die hun activiteiten onderbrengen onder een vennootschap. Daardoor zijn de inkomsten onderworpen aan de proportionele vennootschapsbelasting. Dit is wat onder andere de band dEUS (Tom Barman) en Zornik (Koen Buysse...) doen. Zij keren zichzelf maandelijks een bedrag uit als loon. Op die manier vermijden ze de schommelende inkomsten, die tot een hogere belasting leiden.

Bovendien zijn er nog andere voordelen aan het oprichten van een vennootschap: door toe te treden tot een N.V., een B.V.B.A., een C.V.B.A. of een Comm.V.A. beperken de oprichters hun aansprakelijkheid tot beloop van hun inbreng in de vennootschap. Ze kunnen dus niet meer verliezen dan ze hebben ingebracht. Daarnaast liggen de hoogste tarieven van de vennootschapsbelasting lager dan in de personenbelasting. Bovendien wordt onder bepaalde voorwaarden toepassing gemaakt van het verlaagd tarief. Ook op sociaalrechtelijk vlak zijn er voordelen, aangezien een vennootschap bepaalde verzekeringen kan afsluiten voor zijn werkende vennoten, zaakvoerders en bestuurders. De verkoop van aandelen door een natuurlijke persoon is in een vennootschap in principe belastingvrij (normaal beheer van het privé-patrimonium). En ga zo maar door.

De vennootschap kent echter ook verschillende nadelen. Zo zullen de inkomsten van de vennootschap eigendom zijn van de vennootschap en niet van de vennoten in hun hoedanigheid van privé-persoon. Daarnaast is het een realiteit dat veel meer formaliteiten moeten vervuld worden om een vennootschap draaiende te houden. Zo zijn er algemene vergaderingen, zo moeten er verschillende publiciteitsvereisten voldaan worden, jaarrekeningen gecontroleerd en goedgekeurd worden, enz. Tot slot gaan er ook veel kosten gepaard met het runnen van een vennootschap: oprichtingskosten, werkingskosten

Al bij al lijkt het mij toch een plausibele oplossing. Mede door het feit dat bijvoorbeeld muziekgroepen al een aantal kenmerken van een

¹⁵ X., *Startersgids Kunstenaar ó Artiest*, Acerta, 49 p.;

die zin dat zij ook geregeld moeten
ren. Ten tweede is er vaak iemand die de
relating neemt, wat betreft de administratieve kant, enz.

Hoofdstuk 3: De kleine vergoedingsregeling

A. Inleiding: wat is de kleine vergoedingsregeling?

De kleine vergoedingsregeling dateert van 9 juli 2004 en vormt een tegemoetkoming voor de Belgische artiesten die slechts beperkte inkomsten halen uit hun artistieke prestaties. Het werd echter wachten tot 19 juli 2005 toen in het Belgisch Staatsblad twee K.B.'s van 3 juli 2005¹⁶ verschenen die de kleine vergoeding regelen. Er rees echter grote commotie naar aanleiding van het antwoord op de parlementaire vraag van 4 juni 2006 (zie verder).¹⁷

Wat houdt die regeling nu precies in?

Het in het K.B. van 28 november 1969 ingevoegde artikel 17§3 bepaalt het volgende:

Voor zover de voorwaarden bepaald bij of krachtens dit artikel tegelijkertijd vervuld zijn, worden als forfaitaire onkostenvergoedingen beschouwd in de zin van artikel 1bis, § 3, tweede lid van de wet, de vergoedingen toegekend aan de personen voor het leveren van de artistieke prestaties of voor het produceren van de artistieke werken op voorwaarde dat deze onkostenvergoedingen geen 100 euro per dag en 2.000 euro per kalenderjaar overschrijden. Daarenboven mag het aantal dagen gedurende dewelke de persoon van de toepassing van dit artikel

¹⁶ Koninklijk besluit van 3 juli 2005 tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 juni 2003 inzake de vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen verschuldigd voor de kunstenaar, B.S. 19 juli 2005; Koninklijk besluit van 3 juli 2005 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en houdende uitvoering van artikel 12ter van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, en tot herziening van artikel 4, § 2, tweede lid van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 tot vaststelling van de toekenningsvoorwaarden en -modaliteiten met betrekking tot de zelfstandigheidsverklaring aangevraagd door bepaalde kunstenaars, B.S. 19 juli 2005.

¹⁷ Parlementaire vraag van 4 juli 2006, CRABV 51 COM 1032, p.1-2;

en per kalenderjaar noch 7 opeenvolgende opdrachtgevers overschrijden. Indien, in de loop van een kalenderjaar, de persoon voor meerdere opdrachtgevers artistieke prestaties levert of artistieke werken produceert, mogen de hem toegekende vergoedingen noch 100 euro per opdrachtgever overschrijden noch 100 euro vermenigvuldigd met het aantal opdrachtgevers die op hem een beroep hebben gedaan voor die dag.

Concreet houdt dit dus in dat geen sociale bijdragen worden afgehouden en geen belastingen worden geheven, wanneer:

- de vergoeding beperkt is tot een maximum van 100 euro per dag;¹⁸
- per kalenderjaar slechts 30 dagen gebruik wordt gemaakt van de kleine vergoedingsregeling;
- de vergoedingen die door de kleine vergoedingsregeling worden toegekend, niet meer dan 2000 euro per kalenderjaar bedragen;¹⁹
- gedurende niet meer dan 7 achtereenvolgende dagen bij eenzelfde opdrachtgever gebruik wordt gemaakt van de kleine vergoedingsregeling en
- de kunstenaarskaart wordt ingevuld (op het moment dat deze er is tenminste...).²⁰

De kunstenaar kan evenwel niet genieten van andere onkostenvergoedingen of van een loon of andere bezoldiging, wanneer hij kiest voor de kleine vergoedingsregeling. Wanneer hij dus met een opdrachtgever verbonden is door een arbeidsovereenkomst, kan hij niet meer terugvallen op de kleine vergoedingsregeling (tenzij het om twee verschillende opdrachten gaat bij eenzelfde opdrachtgever).

Wat ik dan weer heel positief vindt aan de kleine vergoedingsregeling is dat door deze regeling kleinere bands, wiens optredens wat minder geld in het laatje brengen, niets meer in het zwart hoeven te regelen met de organisatoren. Vroeger gebeurde dit veel vaker, omdat ze namelijk bang waren voor een groot inkomensverlies, dat ze zogezegd zelf in de hand werkten door al hun inkomsten aan te geven. Vooral als men via een sociaal bureau voor kunstenaars werkte, leed men grotere verliezen, aangezien deze bureaus nog eens zo'n 8% afhouden voor administratiekosten.

¹⁸ Voor 2007 is dit 105,57 euro.

¹⁹ Voor 2007 is dit 2111,32 euro.

²⁰ Voorlopig werken de opdrachtgevers nog met een nominale lijst van de toegekende kleine vergoedingen en het formulier met de verklaring op eed, die de kunstenaar moet ondertekenen. Hierbij verklaart hij dan nog gebruik te kunnen maken van de kleine vergoedingsregeling.

ar of niet?

Er is nu echter een probleem wat betreft de werking van het K.B. van 3 juli 2005. In het antwoord op een parlementaire vraag²¹ betreffende deze materie, haalt minister van Financiën, Reynders aan dat de kleine vergoedingsregeling enkel gelding heeft wat betreft de sociale bijdragen, maar niet wat betreft de belastingen. Dit wil dus zeggen dat de kleine vergoedingen, die door de nieuwe regeling worden toegekend, belastbaar zijn. Ramp, o ramp voor de Belgische artiest! En mijns inziens ook voor de belastingsadministratie. Wanneer de tegemoetkomingen effectief belastbaar zijn, verwacht ik namelijk dat het zwartwerk weer de kop zal opsteken, omdat de artiesten er op die manier ook niets bij winnen.

Bovendien is het feit dat geen sociale bijdragen betaald moeten worden op die kleine vergoedingen een lege doos. Er gaat inderdaad geen geld van het bedrag af, maar daartegenover staat ook dat de kunstenaar niet voor zijn pensioen aan het sparen is, dat hij niets bijdraagt voor het geval hij ziek valt, enz.

De belangrijkste factor van de kleine vergoedingsregeling, die kunstenaars ertoe aanzet om van de regeling gebruik te maken, is volgens mij de niet-belastbaarheid van de vergoedingen die hen worden toegekend. Als deze factor wegvalt, dan valt naar mijn mening ook de beweegreden weg, die kunstenaars ertoe aanzet te werken met de kleine vergoedingsregeling.

C. Mogelijke oplossingen

Natuurlijk kan de kunstenaar pogen om zoveel mogelijk echte beroepskosten te bewijzen. Deze worden dan van het bruto beroepsincome afgetrokken. Maar vaak zal de kleine vergoeding meer bedragen dan de werkelijke beroepskosten. Dus verliezen de kunstenaars toch nog een deel aan belastingen. Bovendien is het meestal erg moeilijk en omslachtig om de juiste bewijsstukken te verzamelen voor iets wat eigenlijk vrij kleine onkosten zijn.

Onder andere het ACV geeft kritiek op het feit dat nu wordt gezegd dat de kleine vergoedingen wel belastbaar zouden zijn. In het K.B. staat

²¹ Parlementaire vraag van 4 juli 2006, CRABV 51 COM 1032, p.1-2;

en forfaitaire onkostenvergoeding gaat.²² en belast. De term %onkostenvergoeding+ bewijst volgens hen dan ook dat de kleine vergoedingen niet belast mogen worden.²³

Hoofdstuk 4: De auteursrechten

A. Algemeen

1. Het auteursrecht en de vermogensrechten

Aangezien het Wetboek van de Inkomstenbelastingen van 1992 het begrip %auteursrechten+ niet definieert, zijn we genoodzaakt de Wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten²⁴ te raadplegen. Artikel 1 van die wet omschrijft wat het auteursrecht inhoudt.

Het auteursrecht kent aan de kunstenaar een (meestal exclusief) vermogensrecht toe. Dit geeft de auteur (en ook de naburige rechthebbende) de bevoegdheid derden zijn werk te laten exploiteren. Dit kan gaan van de reproductie van hun werken op welke wijze of in welke vorm ook. Hieronder valt ook de distributie, de verhuring, de uitlening en adaptatie van de werken van de kunstenaar. Daarnaast kan de derde ook de toelating worden gegeven de werken mede te delen aan het publiek, ongeacht volgens welk procédé. Dit omvat onder andere de live-uitvoering, de mededeling via technische middelen op openbare plaatsen, zowel audiovisueel als van geluid, zowel via satelliet als via kabel en op zodanige wijze dat het publiek zelf kan kiezen waar en wanneer zij van die mededeling wil genieten.²⁵

Die derden moeten hiertoe dus voorafgaandelijk de uitdrukkelijke toestemming hebben gekregen van de kunstenaar of de naburige rechthebbenden. Hebben zij die toelating niet en exploiteren zij de werken toch, dan zullen zij burgerlijk of strafrechtelijk aansprakelijk kunnen worden gesteld.

²² Zie artikel 17, §3 van het K.B. van 3 juli 2005;

²³ www.acvcultuur.be;

²⁴ Wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten, *B.S.* 27 juni 1994;

²⁵ www.mineco.fgov.be

...voeding in ruil voor de exploitatie volstaan.
...en als het volgrecht+ van de kunstenaar,
...vergoeding, vergoeding voor het kopiëren voor eigen gebruik+,
...vergoeding voor de reprografie+, vergoeding voor de illustratie bij het
onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek+ en vergoeding voor de
openbare uitlening+

Men kan met andere woorden volstaan met zoop vergoeding onder
andere in geval van verkoop bij toewijzing van de werken van beeldende
kunst die openbaar geveild worden²⁶, in geval van uitzending en
mededeling op een openbare plaats van de werken van de kunstenaars
en van producenten van fonogrammen of van eerste vastleggingen van
films²⁷, in geval van het kopiëren voor eigen gebruik van geluidswerken
of audiovisuele werken²⁸, in geval van reproductie voor privé-gebruik of
ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek van
werken die op grafische of soortgelijke wijze zijn vastgesteld²⁹ of in geval
van openbare uitlening van werken en prestaties³⁰.

Deze bescherming geldt slechts voor een beperkte periode. Voor de
auteurs zelf blijft het auteursrecht bestaan tot zeventig jaar na het
overlijden van de auteur³¹. Voor de uitvoerende kunstenaar geldt die
bescherming tot vijftig jaar na de eerste effectieve uitvoering³². Op de
rechten van de producenten van fonogrammen of van de eerste
vastlegging van films en de rechten van omroeporganisaties en van
producenten van databanken ga ik hier niet verder in.

2. De auteursverenigingen

In België innen de kunstenaars hun vergoedingen uit de auteursrechten
niet zelf. Er bestaan verschillende verenigingen die dat in hun plaats
doen (zoals Uradex, Sabam, enz.). Sabam³³ is van deze Belgische
auteursverenigingen de belangrijkste en wellicht meest gekende.

Sabam is (net zoals de andere auteursverenigingen) eigenlijk een soort
tussenpersoon tussen de kunstenaars en de mensen of organisaties die
de werken exploiteren. Vanaf het moment dat een werk in België wordt

²⁶ Artikel 11 Auteurswet

²⁷ Artikel 41 tot 43 Auteurswet

²⁸ Artikel 55 tot 58 Auteurswet

²⁹ Artikel 61bis tot 61quater Auteurswet

³⁰ Artikel 62 tot 64 Auteurswet

³¹ Artikel 2 Auteurswet

³² Artikel 38 Auteurswet

³³ www.sabam.be

auteursrechten, ongeacht de nationaliteit van de auteur. Het auteursrecht geldt echter wel voor uitvoeringen in de openbare zaal. Het auteursrecht vereist tussen alle aanwezige personen. Bovendien moet de opvoering of vertoning gratis zijn.

Op de werkwijze van Sabam en andere auteursverenigingen wordt hier verder niet ingegaan.

B. Probleemstelling: kwalificatie van dit inkomen³⁴

Er bestaan drie mogelijkheden om de auteursrechten te kwalificeren: ofwel zijn het beroepsinkomsten, ofwel zijn het diverse inkomsten, ofwel zijn het roerende inkomsten. Het fiscaal statuut van de auteursrechten is dus niet eenduidig. Men tracht de kwalificatie uit de concrete feiten af te leiden, maar de administratie houdt er vaak een andere mening op na dan de rechtspraak.

1. *Auteursrechten als beroepsinkomsten*

Artikel 27, lid 1 W.I.B. 1992 bepaalt dat ~~alle~~ baten alle inkomsten zijn uit een vrij beroep, een ambt of post en alle niet als winst of als bezoldigingen aan te merken inkomsten uit een winstgevende bezigheid+. Volgens de belastingsadministratie zijn auteursrechten beroepsinkomsten of baten in de zin van dit artikel (dus ~~uit~~ uit een winstgevende activiteit+), tenzij ze door een niet-professioneel worden verkregen. In dat geval worden ze als diverse inkomsten aangemerkt (artikel 90, 1° W.I.B.). Dit is trouwens ook het standpunt van de rechtsleer.

De gehanteerde definitie voor beroepsinkomsten is allerm minst eng te noemen. Het enige wat hier niet onder valt zijn namelijk de auteursrechten die uit occasionele activiteiten worden verkregen.

Uit de feiten tracht men dan af te leiden of het gaat om een winstgevende activiteit en de inkomsten dus beroepsinkomsten zijn. De wet zegt niet wat verstaan moet worden onder ~~een~~ winstgevende bezigheid+. In een van haar commentaren meldt de administratie dat men te maken heeft met een winstgevende activiteit of bezigheid wanneer ~~het~~ het om een geheel van verrichtingen gaat die voldoende talrijk

³⁴ R. BLANPAIN (ed.), E. VANHEUSDEN, E. VERRAES, *Auteurscontracten voor educatieve en wetenschappelijke uitgaven*, 2004, Antwerpen, Maklu, p. 68;

om een gewone en voortgezette bezigheid

De rechtspraak daarentegen opteert voor een systeem van criteria, aan de hand waarvan zij gaat bepalen welk karakter de artistieke activiteit heeft. Deze criteria zijn ondermeer de frequentie van de handelingen, de onderlinge verbondenheid van de verrichtingen en de professionele aanpak van de organisatie.³⁶

2. Auteursrechten als diverse inkomsten

Artikel 90,1° W.I.B. 1992 omschrijft diverse inkomsten als: ~~w~~insten of baten, hoe ook genaamd, die zelfs occasioneel of toevallig, buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid, voortvloeien uit enige prestatie, verrichting of speculatie of uit diensten bewezen aan derden, daaronder niet begrepen normale verrichtingen van beheer van een privé-vermogen bestaande uit onroerende goederen, portefeuillewaarden en roerende voorwerpen+.

Occasioneel verkregen auteursrechten zijn dus diverse inkomsten en worden ook op deze wijze belast.

3. Auteursrechten als roerende inkomsten

Artikel 17, §1, 3° W.I.B. 1992 omschrijft de roerende inkomsten als: ~~w~~insten of opbrengsten van de verhuring, verpachting, het gebruik en de concessie van roerende goederen+.

Een auteursrecht is een roerend goed. Argument is artikel 3 van de Auteurswet van 30 juni 1994. Daarenboven sluiten kunstenaars vaak concessieovereenkomsten. Dit houdt in dat zij hun recht aan een derde toekennen ter exploitatie van hun werk. In zo~~o~~n geval ressorteren zij onder artikel 17, §1, 3° W.I.B. 1992 en kunnen de auteursrechten als roerende inkomsten worden gekwalificeerd.

³⁵ *Comm. I.B.*, nr. 23/35

³⁶ Zie onder meer: Rb. Brugge 28 november 2002, *Fiscoloog*, nr. 889, 30 april 2003, p. 7; Rb. Gent 18 september 2003, *Fiscoloog*, nr. 908, 15 oktober 2003; Rb. Luik 22 april 2004, *Fiscoloog*, nr. 937, 19 mei 2004, p. 10

De rechtspraak heeft de kwalificatie van inkomsten uit auteursrechten als roerende inkomsten niet aanvaard. Dit heeft gevolgen op fiscaal vlak, die betrekking hebben op de bevrijdende roerende voorheffing.

Een uitgeverscontract is een contract waarbij de auteur of zijn rechthebbenden aan de uitgever tegen vergoeding het recht geven zijn werk te reproduceren en het onder het publiek te verspreiden.³⁷

De belastingsadministratie weigert het uitgeverscontract als een concessieovereenkomst te beschouwen³⁸. De administratie redeneert als volgt: art. 37, lid 1 W.I.B. 1992 beschouwt inkomsten uit roerende goederen als beroepsinkomsten wanneer die goederen dienen voor de uitoefening van het beroep van de verkrijger van die inkomsten. Om die reden ressorteren de auteursrechten volgens de belastingsadministratie onder de categorie van beroepsinkomsten. De rechtspraak is deze stelling in een recent arrest gevolgd.³⁹

Dit heeft voor gevolg dat de kunstenaar niet kan genieten van de bevrijdende roerende voorheffing en dus blijft hangen aan de progressieve belastingstarieven. Daardoor ligt de belastingdruk een stuk hoger.

C. Mogelijke oplossingen

Anne Rayet hanteert de volgende stelling om tot een oplossing te komen: door een toepassing van het legaliteitsbeginsel komen we ertoe dat inkomsten maar belastbaar zijn indien de wet dit zo voorziet. Voorziet de wet niets, dan mag dus geen belasting worden geheven.⁴⁰

Aan de hand van de zogenaamde bronnentheorie⁴¹ komen we tot de vaststelling dat inkomsten uit de exploitatie van auteursrechten (zie het

³⁷ M. BUYDENS, Contrat d'édition-définition-obligations des parties, bespreking van art. 25 van de auteurswet, in BRISON, F. en VANHEES, H. (ed.), *Hommage à Jan Corbet, La loi belge sur le droit d'auteur, commentaire par article*, p. 159 (460 in totaal)

³⁸ BLANPAIN, R. (ed.), VANHEUSDEN, E., VERRAES, E., *Auteurscontracten voor educatieve en wetenschappelijke uitgaven*, 2004, Antwerpen, Maklu, p. 66; *Com.IB92*, nr. 17/6; Mortier. Zie bibliografie

³⁹ Rb. Leuven 20 februari 2004, *Fiscoloog*, nr. 928, 17 maart 2004, p.2

⁴⁰ A. RAYET, Sociale en fiscale gevolgen van de storting van de auteursrechten door de jam aan zijn leden, www.afschrift.com;

(hierboven) roerende inkomsten zijn.⁴¹ Een
en roerend goed, ook al heeft het een
omvangrijk karakter. Het is dus in staat om roerende inkomsten voort
te brengen. Daarom kunnen we er de bevrijdende roerende voorheffing
op toepassen.

Ik ben het ermee eens dat een onderscheid moet worden gemaakt
tussen de situatie waarin een auteursrecht wordt verkocht en de situatie
waarin de rechten door een derde worden geëxploiteerd. Enkel in dit
laatste geval zou ik zeggen dat het geen beroepsinkomsten uitmaken,
maar wel roerende inkomsten zijn.

Zoals Anne Rayet voorstelt, moet het mogelijk zijn een nieuwe categorie
van inkomsten in te voeren, naast de reeds bestaande. Met name die
van %a inkomsten uit auteurs- en naburige rechten+.

Men zou de auteursrechten om nog andere als roerende inkomsten
kunnen kwalificeren.

Artikel 37, lid 1 W.I.B. 1992 suggereert namelijk in het geval van
auteursrechten dat deze auteursrechten verstrengeld moeten zijn met de
beroepsactiviteit om tot de titel van beroepsinkomsten te kunnen
concluderen. Met andere woorden: de auteursrechten zouden als
productiemiddel moeten gebruikt worden voor de artistieke
beroepsactiviteit en niet louter als product. Of nog: aangezien de
kunstenaar geen gebruik maakt van de auteursrechten om zijn beroep te
kunnen uitoefenen, maar deze net door de uitoefening van zijn artistieke
beroepswerkzaamheid verwerft, vallen de inkomsten niet onder artikel
37, lid 1 W.I.B. 1992. Dit is wel het geval voor de uitgever.

Het is bovendien niet mogelijk om aan een categorie van inkomsten een
andere, tweede kwalificatie toe te schrijven. Daarom pleit ik ervoor dat
de administratie snel haar standpunt herziet en de inkomsten uit
auteursrechten als roerende inkomsten gaat beschouwen.

⁴¹ A. RAYET, *Sociale en fiscale gevolgen van de storting van de auteursrechten door de jam
aan zijn leden*, www.afschrift.com;

A. Algemeen

Beroepskosten zijn altijd al een punt van betwisting geweest. Men wil dat zoveel mogelijk kosten als beroepskosten worden gekwalificeerd, opdat men ze in zo groot mogelijke mate van het bruto beroepsincome kan aftrekken. Maar dat is tegen de wil in van de belastingsadministratie. Deze moet de staatskas spijzen en is daarom niet mild in het toekennen van het etiket %beroepskost+.

Wanneer kunnen we dan wel van %een beroepskost+ spreken?⁴² Hiertoe moeten drie voorwaarden vervuld zijn. Ten eerste moeten de uitgaven die men gedaan heeft een band hebben met het beroep. Indien de uitgave slechts gedeeltelijk in verband staat met het beroep, dan kan enkel het beroepsgedeelte een beroepskost uitmaken. Vervolgens moet men kunnen bewijzen dat men die uitgaven gedaan heeft⁴³. Tot slot moeten de kosten zijn gemaakt in het jaar waarin men zijn inkomsten behaald heeft (hoewel sommige rechtspraak hier anders over heeft geoordeeld⁴⁴).

B. Voorbeelden

- U bent producer en trotse eigenaar van een grote villa met twee garages. In een van de garages hebt u een opnamestudio laten bouwen. Deze werd ingekleed met de nodige technische snufjes om de platen die u produceert fenomenaal te laten klinken. Deze snufjes verbruiken veel elektriciteit. En natuurlijk mogen de muzikanten die bij u hun plaat komen opnemen in de winter geen kou lijden...

Zonder deze studio kunt u uw beroep niet uitoefenen. Het staat dus buiten kijf dat uw villa deels dient om in te wonen en deels om in te werken. Evenwel zult u niet alle kosten als beroepskost kunnen inbrengen. Men berekent eigenlijk de verhouding beroep-privé. Die verhouding gaat men dan toepassen op de volledige kost van de huisvesting.

⁴² Artikel 49 W.I.B. 1992

⁴³ Brussel, 26 maart 1991, *F.J.F.*, 1991, 122

⁴⁴ Brussel, 8 november 2001, *Fisc. Koer.* 2002, 206

schildersmateriaal, e.d.

restaurantkosten, vervoerskosten, enz. zijn echter slechts beperkt aftrekbaar.

C. Probleemstelling: welke kosten zijn beroepskosten en welke niet?

Vele mensen, waaronder ook de meeste ambtenaren van de belastingsadministratie, hebben geen voeling met de kunstenaarswereld en het artistieke beroep. Ze weten vaak niet wat voor waaier aan kosten dit beroep met zich kan meebrengen. Daardoor staat de administratie wat willekeurig tegenover de beroepskosten van de Belgische artiesten en worden noodzakelijke en belangrijke beroepskosten meestal verworpen. Deze kosten kunnen dan niet van het bruto beroepsinkomen worden afgetrokken, waardoor de Belgische kunstenaars meer belastingen zullen moeten betalen.

Het is dus van belang dat er duidelijkheid wordt geschept. We doen er goed aan te weten welke kosten nu beroepskosten zijn en welke niet. Maar het is niet eenvoudig uit te maken welke kost tot welke categorie moet behoren. Daarom tracht ik hieronder met een plausibele oplossing te komen.

D. Mogelijke oplossing

In Nederland moeten de beroepskosten niet daadwerkelijk bewezen worden. Ze moeten ~~aan~~annemelijk+ zijn.⁴⁵ Aangezien de belastingsambtenaren de specifieke beroepskosten van de kunstenaars, die in zoveel verschillende facetten van de kunst actief zijn, niet allemaal kunnen kennen, is dit een mooi voorstel, dat ook in België werkbaar zou kunnen zijn. Ludo Vandevelde (vertegenwoordiger van het kabinet van de Minister van Financiën) ziet dit echter niet direct zitten, omdat de Nederlandse belastingsadministratie niet dezelfde rol vervult als de Belgische. Toch zou dit moeten kunnen, denk ik. Met de nodige informatie over de eigenheid van de artistieke beroepen moeten de belastingsambtenaren al een stap vooruit geraken.

⁴⁵ www.kunstenloket.be, uit het verslag "Studiedag fiscaliteit en inkomsten uit artistieke prestaties" van 15 december 2006;

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Kunstenaars in België hebben het niet altijd even gemakkelijk. Niet op fiscaal vlak en ook niet op andere vlakken. Het Kunstenloket en tal van andere organisaties zijn de pleitbezorgers voor een beter statuut van onze Belgische artiesten. Met de vooropgestelde betrachtingen hoop ik dan ook dat zij uiteindelijk een einde kunnen maken aan de problemen die vandaag de dag de kop opsteken in de artiestenwereld. Nu is het aan de regering het verzoek in te willigen.

A. Rechtspraak

- Brussel 28 oktober 1986, *F.J.F.* 1987, 119; *J.D.F.* 1987, 323;
- Antwerpen 3 december 1990, *B.T.W.-Revue* 1991; 330.
- Gent 21 november 2000, *Act. Fisc.* 2001, afl. 16, 4;
- Brussel 18 september 2001, *AM* 2002, afl. 3, 293;
- Antwerpen 8 maart 2004, *T.F.R.* 2005, afl. 273, 15;
- Kortrijk 20 april 2004, *AM* 2005, afl. 1, 57.

B. Rechtsleer

- ALLEMEERSCH, B., ALEN, A., CALLENS, S., *Recht in beweging*, Antwerpen, Maklu, 2004, 532 p.;
- BALTHAZART, F., Régime fiscal de revenus d'un contrat de cession, *J.D.F.* 1999, 193-200;
- BLANPAIN, R. (ed.), VANHEUSDEN, E., VERRAES, E., *Auteurscontracten voor educatieve en wetenschappelijke uitgaven*, 2004, Antwerpen, Maklu, 227 p.;
- BRISON, F., *Het naburig recht van de uitvoerende kunstenaar in België in het licht van de internationale en Europese ontwikkelingen en van een rechtsvergelijkend onderzoek naar Duits, Frans en Nederlands recht*, thesis faculteit rechtsgeleerdheid, VUB, 1998;
- BRISON, F., *Het naburig recht van de uitvoerende kunstenaar*, in *Creatie, informatie, communicatie*, Brussel, Larcier, 2001, VII, 727 p.;
- BROHEZ, A., PIERSON, G., Statut fiscal des artistes, *AM* 2006, afl. 2, 125-126;
- CAPIAU, S., GOLDMAN, H., JEANRAY, P., *Guide juridique et pratique du musicien*, Brussel, Conseil de la musique de la Communication française de Belgique, 1992, 226 p.;
- CHEVALIER, C., Belastingheffing van naburige rechten : de hamvraag blijft onbeantwoord, *T.F.R.* 2005, afl. 273, 17-18;

de muziekindustrie : een analyse van de gevolgen
kosten in eigen beheer, thesis faculteit economische

- en toegepaste economische wetenschappen, KUL, 2006, 82 p.;
- COOPMAN, B., *Kunstenaars en B.T.W.*, *A.F.T.* 2002, afl. 11, 447-463;
 - COPPENS, W., RENIERS, J., *Artiesten en sportbeoefenaars. Rari nantes in gurgite vasto*, *A.F.T.* 2000, 511-527;
 - COPPENS, W., RENIERS, J., DOGGEN, S., STEVENS, S., VAN OPSTAL, M., *Fiscaal en sociaal statuut van de sportbeoefenaars en artiesten*, in *Reeks Fiscale Dossiers Vandewinckele*, nr. 18, Ced. Samsom, Diegem, 2001, 125 p.;
 - CORTEBEECK, M., *Het sociaal statuut van schouwspelartiesten (podiumartiesten)*, in [Praktijkgids voor de VZW. Actuele voorinformatie: dossiers](#), Diegem, Ced. Samsom, 2000, 102 p.;
 - DE KEERSMAEKER, C., WEYNANTS, L., *De vergoeding van uitvoerende kunstenaars*, in X., *Mediarecht* 1997, afl. 8, p. 25;
 - DE LAETER, D., *BTW-vrijstelling voor uitvoerende artiesten nu ook voor rechtspersonen*, *VZW-info* 2005, afl. 17, 4-6;
 - DE MUNTER, M., *Bedrijfsvoorheffing buitenlandse artiesten: enkel indien België heffingsbevoegdheid heeft onder toepasselijke dubbelbelastingsverdrag*, *T.F.R.* 2004, afl. 266, 753-758 en <http://tfrnet.larcier.be> (14 oktober 2004);
 - DE PEUTER, L., *Artiesten en bedrijfsvoorheffing: regels en uitzonderingen*, *Kijk uit* 1998, afl. 6, 1-4;
 - HEYLENS, L., *BTW voor artiesten en software. Tariefwijzigingen in Staatsblad*, *Fisc. Act.* 1998, afl. 14, 3-5;
 - HINNEKENS, P., *Buitenlandse artiesten en sportbeoefenaars: wanneer BV?*, *Fiscoloog* 1997, afl. 613, 1-4;
 - HINNEKENS, P., *Gerritse-arrest: belang overstijgt artiesten en sportbeoefenaars*, *Fiscoloog (I)* 2003, afl. 239, 4-6;
 - KHERBACHE, Y., *Het kunstenaarsstatuut: een lang en complex verhaal*, N.I.C.C., 11 november 2000, 25 p.;
 - KOEDOODER, M., van Leeuwen, C., Molenaar, D., *Artiest en recht : juridische, fiscale en sociale informatie voor de artiest, platenmaatschappij, muziekuitgever, manager, organisator, administrateur, jurist en culturele instelling : praktijkgids*, Deventer, Kluwer, 2003, 540 p.;

fiscaal statuut van de artiest, werkstuk departement
bedrijfskunde, K.H.K., 2004-2005, 78 p.;

- MASSIN, I., %Merlaagd BTW-tarief artiesten: administratieve toelichting+, *Fiscoloog* 1999, afl. 714, 4-5;
- MASSIN, I., %Moeten alle artiesten gelijk behandeld worden?+, *Fiscoloog* 2003, afl. 911, 4-5;
- MASSIN, I., %Uitvoerende artiesten: rechtspersonen opnieuw vrijgesteld van BTW+, *Fiscoloog* 2005, afl. 1001, 4-5;
- MONDELAERS, J., *De artiest: een boekhoudkundige en fiscale analyse*, werkstuk departement handelswetenschappen en bedrijfskunde, K.H.K., 2005-2006, 67 p.;
- MORTIER, F., %Het fiscaal statuut van de uitvoerende kunstenaar en zijn naburige rechten+, in X., *Mediarecht*;
- NAYER, A., CAPIAU, S., *Un statut pour les artistes. Dossier documentaire et propositions*, Brussel, C.E.R.P., 1991, 287 p.;
- RAYET, A., *Sociale en fiscale gevolgen van de storting van de auteursrechten door de jam aan zijn leden*, www.afschrift.com;
- RENIERS, J., COPPENS, W., STEVENS, S., *Kunst en fiscus*, in *Fiscale wenken*, Diegem, Ced. Samsom, 2003, 278 p.;
- REYNDERS, S., %BTW, nieuwe aanschrijving voor artiesten+, *Fisc. Act.* 1998, afl. 5, 5-6;
- ROSOUX, R., « Les artistes et la fiscalité: difficultés particulières », *C & FP* 2006, afl. 2, 41-54;
- STAS, D., VAN DER PAAL, J., %BTW en uitvoerende artiesten+, in X., *Praktijkboek*, 1998-1999, indirecte belastingen, 1-47;
- VAN DYCK, J., %Uitvoerende artiesten: moet administratie huiswerk herdoen?+, *Fiscoloog* 1998, afl. 649, 1-3;
- VANDENDRIESSCHE, P., %Artiesten: BTW-vrijstelling sterk ingeperkt+, *Fiscoloog* 1997, afl. 645, 1-2;
- VANDENDRIESSCHE, P., %Merlaagd BTW-tarief voor uitvoerende artiesten?+, *Fiscoloog* 1998, afl. 648, 6-7;
- VANDENDRIESSCHE, P., MASSIN, I., %Artiesten: sommige groeperingen en VZW's toch vrij+, *Fiscoloog* 1998, afl. 655, 1-2;

- istenovereenkomst: het optreden van de artiest en
nde uit: sociale verzekeringen, loonbelasting,
auteursrechten (BUMA-rechten), BTW, vermakelijkhedenretributie, Alphen aan
den Rijn, Tjeenk Willinck, 1982, 156 p.;
- VAN LEEUWEN, C., *Artiest en recht: fiscale, sociale en juridische informatie voor artiest, organisator, manager en adviseur*, Deventer, Kluwer, 1994;
 - VERSWEYVELD, P., *België: belastingparadijs voor Belgische artiesten en sportbeoefenaars?*, *T.F.R.* 2004, deel 1: afl. 271, 1011-1027; deel 2: afl. 272, 1055-1068 en <http://tfrnet.larcier.be> (3 januari 2005);
 - VILLEROI, A., MASSON, J., *Bedrijfsvoorheffing op beloningen van artiesten en sportbeoefenaars*, *Bull. Bel.* 1980, 2070-2102;
 - VOETS, E., *BTW-statuuat van uitvoerende artiesten*, *Kijk uit* 1998, afl. 6, 24-25;
 - X., *Startersgids Kunstenaar . Artiest*, Acerta, 49 p.;
 - X., *Artiesten en atleten: fiscaal op rozen of vogelvrij en godvergeten? Leidraad bij het info-seminarie van 26 maart 1996, Théâtre du Résidence Palace . Brussel*, Brussel, Tiberghien, 1996, 78 p.;
 - X., *Uitvoerende artiesten: feitelijke verenigingen en groeperingen vrijgesteld*, *Fisc. Act.* 1998, afl. 42, 2, err., *Fisc. Act.* 1998, afl. 44, 7
 - X., *Bepmerking voor elke artiest of sporter*, *Fiscoloog* 2001, afl. 821, 4;
 - X., *Bulings over artiesten en sportlui*, *Fiscoloog* 2002, afl. 838, 2;
 - X., *Uitbreiding BTW-vrijstelling voor uitvoerende artiesten*, *Fiscoloog* 2004, afl. 951, 4;
 - X., *BTW . uitvoerende artiesten . vrijstelling van artikel 44 W.BTW . ook rechtspersonen*, *Pacioli* 2006, afl. 203, 7-8 en <http://www.bibf.be/bib/default.asp> (19 maart 2006).

C. Wetgeving

- Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 van 10 april 1992, *B.S.* 30 juli 1992;
- Koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen van 1992, *B.S.* 13 september 1993;
- Wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten, *B.S.* 27 juni 1994;

2005 tot wijziging van het koninklijk besluit van 23
vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen
verschuldigd voor de kunstenaar, *B.S.* 19 juli 2005;

- Koninklijk besluit van 3 juli 2005 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en houdende uitvoering van artikel 12ter van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, en tot herziening van artikel 4, § 2, tweede lid van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 tot vaststelling van de toekenningsvoorwaarden en -modaliteiten met betrekking tot de zelfstandigheidsverklaring aangevraagd door bepaalde kunstenaars, *B.S.* 19 juli 2005.

D. Geraadpleegde websites

- www.acvcultuur.be
- www.fisconet.fgov.be
- www.juridat.be
- www.kunstenloket.be
- www.mineco.fgov.be
- www.muziekcentrum.be
- www.nicc.be
- www.poppunt.be
- www.sabam.be